

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA POLITICĂ

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, C. MEITANI,
N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU
PRIM-REDACTOR

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Buzdugan Gh. V.—Discurs cu ocaziunea deschiderii anului judecătoresc.

Jurisprudența Română.—*Tribunalul Ilfov Notariat.*—Ipoteca legală a femeii măritate.—Caracterul ei.—Inscripțiune. (Inginer V. Alexadrescu cu Regina Casap).

Discursul D-lui Prim-Președinte G. V. Buzdugan

ținut în audiență solemnă a Înaltei Curți de Casație cu ocaziunea inaugurării noului an judecătoresc la 2 Ianuarie 1925.

Domnilor,

Noul an judiciar, conform actualei legi de organizare judecătorească, corespunde, pentru întâia oară, cu anul nou, în care omenirea, cu un optimism binefăcător, pune aceleași speranțe ce susțin și activează munca rodnică și întreaga luptă pentru progres.

Această împrejurare ne dă plăcuta ocaziune pentru a vă exprima, stimați colegi și d-lor avocați, urarea cordală ca aspirațiunile dv. legitime să găsească realizarea dorită și totodată, exprimăm dorința cea mai vie, ca anul în care am intrat, — prin rezultatul unei străduinți unanime într'un înalt spirit de solidaritate socială, — să reprezinte un progres real însemnat, sub toate privirile, în viața noastră profesională cum și în așezarea normală a scumpei noastre patrii, pentru a-i fi îngăduit să păsească mai departe, cu toată puterea pe care i-o dă însușirile alese ale poporului nostru, la îndeplinirea mentrei sale frumoase în civilizația lumii.

Domnilor,

Deschiderea anului judecătoresc este pentru magistratură ocaziunea de a verifica, potrivit unei cerințe legale, — rezultatul activității sale pe anul expirat, neajunsurile de ordin legal întâmpinate în distribuirea justiției, cum și îndreptările necesare în legislație pentru înlăturarea lor și posibilitatea realizării unei mai bune administrații a acestui însemnat serviciu public.

Câteva date statistice, — cu toată monotonia cifrelor, — vor arăta numărul însemnat de recursuri introduse și judecate în cursul anului trecut și servi astfel drept bază temeinică pentru unele îndreptări ce ne propunem a formula.

La Secția I-a au intrat 3948 recursuri din cari s'au judecat 2370 și au rămas pendinte 1578. Din cele 2370 re-

cursuri judecate, în cari intră 537 relative la contractele de închiriere prelungite, — au fost admise 256 iar 2114 s'au respins.

La Secția II-a au intrat 4698 recursuri din cari s'au judecat 3913, rămânând pendinte 785. Din recursurile judecate în număr de 3913 s'au admis 322 iar 3591 au fost respinse.

La Secția III-a au intrat 4895 recursuri din cari s'au judecat 2486 și au rămas pendinte 2409. Din cele 2486 judecate, s'au admis 204, iar restul de 2282 au fost respinse.

Comparând aceste cifre cu datele statistice dela 1921 încoace, rezultă că numărul recursurilor intrate a mers în urcare continuă, mai puțin la Secția II-a și III-a, pe când la Secția I-a s'au îndoit, din ceace erau în 1921.

Pe lângă această constatare, mai este încă de reținut d'sproporția enormă dela 1—10 aproximativ între recursurile admise și cele cari au fost respinse.

Desigur acest spor însemnat de recursuri, în special la Secția I-a, se datorește intensității vieții juridice de astăzi, ca urmare a stagnațiunii afacerilor și cursului justiției provocată de război cu toate greutatele multiple ce i-au succes, cum și nouilor condițiuni economice având aceleași cauze cari, la rândul lor, au influențat relațiunile juridice și determinat legi excepționale corespunzătoare a căror aplicațiune la nenumăratele conflicte de interese absoarbe cea mai mare parte a activității judecătorești. De altă parte însă, ținând seama de rezultatul judecății, se vede cât de redus este numărul recursurilor admise, ceace implică din partea justițiabililor un spirit procesiv și o voință adeseori manifestă de a amâna executarea deciziunilor definitive, oricât de întemeiate ar fi ele, — în deosebi în materie de închirieri pentru a se păstra, pe nedrept printr'o suspendare a executării, obținută cu prea multă înlesnire, folosința imobilului închiriat. Chiar dacă la recursurile admise ar trebui adăogat un număr în raport cu posibilitatea erorilor judecătorești strecurate în respingerea lor, încă disproporția între recursurile admise și cele respinse este atât de covârșitoare încât apare învederat tendința justițiabililor de a se folosi de calea extraordinară a recursului întocmai ca de o cale ordinară de atac.

Dacă la aceasta se adaugă împrejurarea, că prin noua Constituție dreptul de recurs este declarat de ordin constituțional, lucru ce va avea drept urmare un exercițiu și mai larg al acestui drept, în diferite materii speciale, cum și faptul că, din acelaș număr de consilieri s'a

făcut încă două complete deosebite pentru o judecată mai urgentă, în ședința de dimineață a recursurilor în materie de chirie, în materie de verificarea titlurilor de proprietate și de exproprieri, din Cadrilater, cum și Comisia disciplinară instituită din 9 judecători conform noiei legi judecătorești, care judecă după terminarea ședințelor, ușor se poate vedea cât de mult s'au îngreuiat serviciul acestei Curți și ce eforturi i se impune pentru a face față multiplelor lucrări și înaltei sale misiuni.

În această situațiune, cred că este o necesitate imperioasă ca să se admită și în organizarea acestei Curți, măsurile ce există de mult timp aiurea menite a îngreui exercițiul abuziv al acestei căi extraordinare de atac, rezervată de lege numai în anumite limite și condițiuni. În acest scop, s'ar putea organiza pe lângă această instanță supremă, întocmai ca pe lângă Curtea de Casație din Franța, un barou special care prin practica zilnică înaintea acestei Curți, — aprofundând jurisprudența și normele ei de judecată, să fie o garanție despre seriozitatea recursurilor cu a căror formulare, introducerea și susținere, numai membrii acestui barou ar fi autorizați; iar motivarea recursurilor de către acești specializați în materie de recurs ar putea fi redusă numai la punctele esențiale ce sprijină soluțiunea instanțelor de fond, evitându-se astfel o mare pierdere de timp cu discuțiuni inutile asupra nenumăratelor motive ce se văd astăzi, cu privire la chestiuni pure de fapt, a căror apreciere nu este supusă controlului Curții, ori chestiuni lăturale de care nu depinde soluțiunea cauzei, dar al căror examen totuși, în dezbaterile publice și apoi cu ocazia deliberării judecătorilor și a redactării deciziunilor, este o muncă zadarnică în detrimentul unei judecăți expeditivă și al unui examen mai aprofundat al recursurilor întemeiate.

Un astfel de barou s'a constituit în Franța, din 60 de avocați, numiți de guvern, după consultarea consiliului ordinului și a Curții de Casație. Membrii săi, păstrează dreptul de a da consultațiuni scrise și de a pleda înaintea tuturor instanțelor judecătorești, dar nu se folosesc de acest din urmă drept decât în mod excepțional și cu autorizarea formală a consiliului ordinului. Această din urmă restricțiune, ar putea fi înlăturată la noi, spre a nu lipsi Curtea de Casație de luminile unor valori reale ale baroului, care n'ar accepta poate a face parte din baroul acestei Curți, dacă li s'ar restrânge, fie chiar sub forma autorizățiunii consiliului ordinului, dreptul de a pleda înaintea instanțelor de fond. Înțelegem dificultatea ce stă în calea unei asemenea instituțiuni, care ar constitui un privilegiu și ar restrânge în profitul unora numai dintre membrii baroului exercițiul profesiei de avocat înaintea acestei Curți, dar dacă organizarea unui barou special pe lângă Curtea de Casație s'a impus și menținut prin utilitatea lui, în Franța, fără ca în această țară să fi găsit o piedică în interesele profesionale ale baroului francez, el va putea, credem, fi admis și la noi, indiferent de forma în care s'ar constitui, într'un interes superior de bună organizare judecătorească, iar dacă, totuși, aceasta nu va fi posibil, apoi în tot cazul, va trebui cerut un exercițiu efectiv al profesiei de avocat timp de cel puțin 4 ani pe lângă Curțile de apel, pentru ca un avocat să poată formula și susține un recurs în Casație, aceasta

fiind cu atât mai justificat, cu cât dispoziția nouă din legea corpului de avocați, cu acelaș scop, privește la necesitatea contrasemnării cererilor de legarea instanței de către un avocat, n'a dat până astăzi roadele așteptate, iar perspectivele sunt îndoielnice după chiar recunoașterea multora dintre membrii autorizați ai baroului.

O a doua măsură menită iarăși a preveni recursurile neîntemeiate, ar trebui să fie aceea care ar impune recursului obligațiunea de a consemna odată cu facerea recursului o anumită sumă drept amendă, care în caz de respingerea recursului să fie atribuită fiscoi și ar implica pe lângă o sancțiune materială și o cenzură morală a unui recurs nefondat. Această cerință de formă pentru validitatea recursului este prevăzută în procedura Rusă, aplicabilă în Basarabia și în legea Curții de Casație din Franța, unde se menține ca folositoare, cu toate că acolo numărul recursurilor intrate și judecate anual este mai mic ca jumătatea recursurilor dela noi și aceasta la o populație ce depășește dobitoitul populației țării noastre întregite.

La aceste măsuri, legea franceză a mai adăugat una prin înființarea camerei petițiunilor, — la chambre de requêtes, — a cărei menire este aceeași de a pune stavilă recursurilor lipsite de motive temeinice și a nu trimite secțiunii civile decât pe acele cari ar avea toate aparențele de seriozitate. Cu toate că această secțiune specială, se înfățișează ca cea mai folositoare măsură pentru realizarea scopului în discuțiune, căci datorită ei numai o treime din recursurile intrate sunt trimise secției civile, — nu împărtășim ideea înființării ei la Curtea noastră de Casație, pentru că funcționarea unei astfel de secțiuni impune un dublu examen chiar recursurilor indiscutabil întemeiate și prin evoluțiunea la cele două secțiuni se ocazionalizează întârzieri mari de câte trei ani în rezolvarea lor; — pe lângă acest mare neajuns, se dă loc la deciziuni contrazicătoare, semnându-se cazuri în cari motivele primite de camera requetelor au fost respinse ca neîntemeiate de secția civilă, care în schimb a primit alte motive ce fuseseră înlăturate de camera requetelor. Dacă, totuși, am relevat această instituțiune care se menține în Franța cu toate criticile întemeiate ce i se aduc de autorități considerabile și cererile stăruitoare pentru desființarea ei, am făcut aceasta pentru a învedera importanța mare ce se dă acolo necesității de a se împiedica recursurile temerarii și că tot astfel va trebui privit lucrul și la noi, luându-se cel puțin primele două măsuri indicate, pentru ca acestea împreună cu organizarea a două complete de judecată în fiecare secțiune, să facă posibilă o funcționare normală și bună în lucrările acestei Curți.

Legea organică reclamă încă și alte modificări importante menite a o face de o aplicațiune uniformă în tot cuprinsul țării, în concordanță cu existența unei singure Curți de Casație pentru întregul Stat, cum și pentru a asigura o judecată mai simplă, mai expeditivă și mai puțin costisitoare, toate acestea fiind cerințe esențiale ale unei proceduri judiciare bine întocmită.

Decretul-lege No. 2008 din Iunie 1920, modificând legea acestei Curți, în vederea multimei recursurilor, autoriză formarea a două complete de judecată în sânul fiecăreia din cele trei secțiuni, din care unul cu un număr mai redus de Consilieri și anume constituit numai

cu cinci, să judece, cu o majoritate de trei glasuri, recursurile venite din Ardeal și Bucovina, conform procedurii din acele provincii, care la rândul ei, permite judecata și în lipsa părților pe baza motivelor de recurs scrise și a memoriului intimatului, cum și judecata în fond a afacerii, după ce recursul a fost admis în principiu.

Această organizare și procedură deosebită, pe temeiul căreia se judecă parte din recursurile venite înaintea acesteia Curții nu este compatibilă cu existența unei singure Curți de Casație, care independent de legile de fond deosebite după provincii, ce trebuie neapărat să aplice afacerilor contractate sub imperiul lor, până la unificarea legislației, — sub raportul însă a compunerii Curții și procedurii de judecată. Curtea trebuie să judece constituită cu acelaș număr de judecători și după o procedură unitară recursurile venite din orice parte a Țării. Aceasta cu atât mai mult că formarea celor două complete nu poate avea un caracter provizoriu, cum s'a crezut la data decretului și cum sunt astăzi completele speciale în materie de închirieri și de exproprieri din Cadrilater, — ei față de numărul covârșitor de recursuri, funcționarea celor două complete în sânul secțiunilor, răspunde unei necesități permanente care impune o reglementare uniformă definitivă. În acest scop, suntem de părere a se spori numărul consilierilor dela fiecare secțiune cu încă doi consilieri, acest lucru fiind cerut numai de ideea unificării legii, pentru a se putea forma la fiecare secțiune câte două complete egale în număr de câte șapte consilieri, dar, în deosebi, pentru a se putea grăbi judecata recursurilor venite din Ardeal și Bucovina cari suferă întârzieri de ani în rezolvarea lor din cauză că judecătorii completelor pentru aceste provincii împovărați cu prea multe afaceri, — nu pot satisface la timp, obligațiunile importante și grele ale facerii rapoartelor și deciziunilor ce pronunță. Cunoaștem dificultățile de ordin financiar cari se pot opune acestui spor de personal judecătoresc, dar pe lângă că nu credem oportun ca unificarea legii să se obțină, în împrejurările actuale, pe cale de reducere, iar nu de sporire a consilierilor apoi cerințele neînduplecate ale serviciului reclamă sporul arătat pentru ca dreptatea să fie dată la timp, iar nu cu întârzieri adeseori ireparabile. Organizarea nouă cu adaosul de consilieri ar face ca fiecare secțiune să fie compusă din câte 16 consilieri, cu presedintele, din care să se formeze două complete a câte 7 consilieri, iar plusul de doi consilieri este necesar pentru cazuri de împiedicări justificate de-a veni la serviciu fără a mai adăoga că necesitatea formării diferitelor complete speciale pe temeiul a diferite legi exceptionale, cum și timpul indispensabil la facerea de rapoarte și deciziuni justifică pe deplin necesitatea acestui plus neînsemnat de judecători.

O modificare importantă în legea Curții și pe care ne permitem a o propune ca folositoare este aceea ca completele constituite în modul arătat, să judece cu majoritatea de patru glasuri spre a nu se mai impune părților neajunsurile multiple ale unei noi judecăți în completul de divergență când nu s'ar întruni majoritatea de cinci glasuri cerută astăzi de legea Curții și mai apoi o a treia judecată la Secțiuni-Unitate când în

completul de divergență nu s'au întrunit pentru o soluțiune majoritatea de 7 glasuri.

Ideea, în sine, de a supune părțile la o judecată, repetată în trei rânduri înaintea aceleași instanțe judecătorești compusă treptat cu judecători tot mai numeroși pentru obținerea unei anumite majorități, pe lângă că într'un sistem de organizare rațional apare ca o anomalie, neputând avea la baza ei, din cauza imprecizunii dreptului, siguranța deplină că ultima judecată, cu relativitatea ei, ar reprezenta adevărul juridic indiscutabil, apoi, trebuie încă ținut seamă că sistemul pluralității judecătorilor, — cu toată importanța sa morală de necontestat, — dacă însă este exagerat, nu dă rezultatele dorite, experiența dovedind pe deplin că o discuțiune sistematică, precisă și aprofundată, este greu de obținut într'un corp deliberativ prea numeros, iar răspunderea morală și deci interesul pentru o deciziune de luat scade în măsura în care numărul celor cari participă la deliberare este mai ridicat. De aceea, unificându-se organizarea completelor de judecată, va trebui păstrată o proporție rațională și ținând seama de avantajile și inconvenientele legilor în discuțiune, să se admită pentru întreaga țară completul de 7 consilieri care să judece cu o majoritate de patru, spre a se înlătura astfel atât neajunsurile semnalate pentru părți cum și alt mare neajuns al descompleteării secțiunilor în vederea formării completelor speciale pentru judecata divergențelor numeroase ce s'ar putea ivi la cele șase complete obicinuite de judecată.

Cu toate acestea, suntem pentru menținerea și completearea dispoziției din art. 18 al legii actuale ca Curtea să judece, în mod excepțional, cu un număr mai mare de consilieri și anume cu completul întreg al unei secțiuni, mai puțin unul, adică cu 15, și să dea deciziunea cu majoritate de opt glasuri atunci când ea găsește că este locul a reveni asupra jurisprudenței sale sau chiar asupra unei singure deciziuni de principiu dată cu 5 ani anteriori recursului în discuțiune, de unul din completele ce se formează în sânul secțiunilor; iar când, mai târziu, jurisprudența ori decizia asupra căreia este vorba de-a se reveni, aparține unei secțiuni întregi, care a judecat în compunerea arătată. Curtea să se constituie cu 21 consilieri, putând da soluțiunea cu majoritate de 11 glasuri, — și, în fine, când jurisprudența sau decizia emană dela secțiunile-uite Curtea pentru a putea reveni să judece în aceiași compunere. Formarea unor asemenea complete menite a îngădi posibilitatea unor reveniri pripite asupra interpretării legii dată în trecut de Curte, este cerută de interesul menținerii stabilității în jurisprudența sa, atât de necesară siguranței în relațiunile juridice și tot odată apare de data aceasta ca indispensabilă, — indiferent de inconvenientele constituției completelor cu mulți judecători, — pentru că astfel numai se poate obține o majoritate superioară celei din completele de judecată cari au dat soluția asupra căreia este discuțiunea de-a se reveni și fixa deci jurisprudența instanței supreme.

Odată reglementată constituirea Curții, se pune chestiunea modificărilor cu privire la termenul de recurs și la procedura premergătoare judecății. Este incontestabil că se impune fixarea unui termen unic pentru introducerea recursurilor din întreaga țară, luându-se în acest scop, o justă mijlocie între termenele de 15 și 14

zile ale procedurilor din Ardeal și Bucovina, de a parte, și termenul de 2 luni din legea acestei Curți. Un termen de una lună pentru recursurile în materie civilă și comercială este, credem, suficient pentru ca partea interesată să se hotărească a face recurs și tot odată a-l motiva prin chiar petiția introductivă a recursului, — ca în toate provinciile realitatei patriei, — într-un termen, cu nimic justificat ca să se depună motivele, cum prevede azi legea Curții, servește exclusiv interesele părții ce voeste a prelungi judecata în detrimentul aceleia care este silită a urmări în justiție valorificarea dreptului său. Acest termen urmează să curgă în toate cazurile dela comunicarea deciziei sau hotărârii atacate, căci numai cunoscând motivarea lor, partea este în măsură să vadă dacă este locul să facă recurs și pe ce anume considerațiuni. În materie penală interesul ordinii publice reclamând o judecată urgentă se vor menține, ca și astăzi, termenele prevăzute în procedura penală și tot astfel, și în alte materii speciale, în cari se prevăd termene mai scurte de recurs.

Pentru a înlesni judecata și reduce desbaterile orale cari astăzi sunt cu mult prea dezvoltate, este util ca să se prevadă obligațiunea pentru intimat ca înăuntrul unui termen de 15 zile dela primirea copie de pe recursul motivat, să-și formuleze întâmpinările sale, printr-un memoriu scris comunicat recurentului. Precizarea și sintetizarea în scris a apărărilor respective, evită părților surprinderi, desbaterile orale pot fi reduse mai ușor în măsura necesității, admitându-se fixarea timpului necesar ca în legea chirilor de președinte, iar judecătorilor li se înlesnește soluția ca și motivarea deciziilor.

În interesul părților și pentru a ușura serviciul administrativ al Curții, recursul va trebui depus după alegerea recurentului, fie la grefa instanței a cărei decizie ne o atacă, fie la grefa primei instanțe și la locul unde s'a depus recursul, se va depune, spre comunicare și memoriul intimatului, iar grefa respectivă, va îngriji pentru a trimite Curții dosarul complet cu aceste acte împreună cu dovezile după comunicarea lor, cum și cu dovezile de comunicare deciziei atacate, ori cu mențiunea necomunicării ei.

O cerință de formă importantă a procedurii de judecată în recurs este aceea privitoare la facerea rapoartelor de către consilierii Curții. În această privință există iarăși deosebire între legea acestei Curți care cere un raport scris cu arătarea amănunțită a cursului pricinii, starea jurisprudenței, dar fără concluziuni din partea raportorului, — și între procedura din Ardeal și Bucovina după care raportul se face printr-o expunere orală a cursului afacerii. Negreșit trebuie și aci o unificare a legii și aceasta de preferință credem în sensul dispozițiilor actuale din vechiul regat. În adevăr, un examen oral al recursului de către raportor poate ușor depăși măsura unei dezvoltări necesare și în elanul unei discuțiuni orale degenera într-o pledoarie care, pe lângă inconvenientul de a răpi prea mult timp al ședinței, apoi ar putea lăsa ușor să apară convingerea raportorului, creînd o situațiune grea atât părților cât și raportorului; apoi complementul acestui sistem, ca consilierul raportor să aducă la ziua înfățișării și proiectul deciziei

nu îl poate pune și pe raportor și pe colegii săi într-o situație delicată, dând loc și la o lucrare zadarnică, atunci când soluțiunea recursului este alta decât cea înțrevăzută de raportor. În fine, omenește, nu este exclus ca acest sistem să înlăture câte odată o discuțiune mai aprofundată din partea întregului complot de judecată când acesta o are la îndemână și dintr'un sentiment de delicateță colegială pune încredere în deciziunea motivată a colegului raportor.

De aceea este bine ca raportul scris să fie menținut în legea modificată cu simplificarea lui în sensul de a nu cuprinde o expunere amănunțită a cursului pricinii și reproducerea considerentelor deciziunilor atacate, care cu dezvoltările ce implică răpește adeseori un timp prețios al ședinței și în prim loc raportorului, fără ca cel puțin să înlocuiască necesitatea cetirei deciziunii; — ci, raportul trebuie să cuprindă pe lângă constatarea prealabilă că recursul satisface cerințele de formă pentru admisibilitatea lui, o sinteză clară și precisă a faptelor stabilite de instanța de fond numai în măsura necesară soluționării recursului, în așa fel ca acest rezumat al raportului să poată fi încorporat în deciziunea Curții de casatie servind de bază argumentării în drept și înlocui astfel o îndoită muncă în acelaș scop. Pentru ca raportul să aibă însă o utilitate reală, va trebui apoi ca sub formă de observațiuni să indice cari sunt punctele esențiale ce apar ca sprijin al hotărârii atacate și care este starea jurisprudenței, ori în lipsă, a doctrinei asupra acelor puncte, dacă ele constituiesc chestiuni de drept controversate și nu simple fapte.

Prin aceasta raportorul înlesnește și garantează o bună și expeditivă judecată cum și redactarea deciziunii Curții; apoi, ar evita variațiuni în jurisprudență, iar analiza succintă cu privire la starea de fapt și de drept a chestiunilor esențiale deduse în recurs, nu implică necesarmente părerea personală a raportorului care va trebui să facă simple constatări obiective spre a putea avea libertatea necesară de a se pronunța conform cu convingerea ce va dobândi ulterior după desbateri și discuțiuni cu colegii asupra afacerii; iar redactarea deciziunii să urmeze cum e normal după pronunțarea soluțiunii. Fără îndoială că, aceste rapoarte impun o lucrare cu atât mai grea cu cât numărul recursurilor la noi este covârșitor, și de aceea pentru ca întocmirea rapoartelor în condițiuni satisfăcătoare să fie posibilă, apare încă odată necesitatea măsurilor menite a împiedica abuzul în exercițiul acestei căi de atac.

Urmărind ideea de simplificare și celeritate a procedurii în recurs, credem că ar fi de un real folos să se prevadă dispozițiunea ca judecata recursurilor să poată fi făcută și în lipsa părților, pe baza motivelor de recurs scrise și memoriului depus de intimat. Prin aceasta s'ar înlătura amânările obișnuite pentru aplicarea art. 151 din proc. civ. cum și dreptul de opoziție care, de fapt, nu se exercită în recurs, decât de partea ce urmărește prelungirea judecății; totodată, nu s'ar mai pierde timpul cu facerea apelului nominal la începutul ședinței și în aceste condițiuni, fiind asigurată judecata tuturor recursurilor puse la ordinea zilei, se vor fixa pentru fiecare ședință, numai numărul de recursuri posibil de judecat, spre a nu da loc la amânări din lipsă de timp și pe cât va fi cu putință, orânduite astfel, ca consilierii raportori să aibă un număr egal de dosare, lucru ce le

ar face posibil revederea rapoartelor înaintea judecății. Din punctul de vedere al temeiniciei judecății pe baza numai a procedurii scrise, nu poate fi discuțiune serioasă, căci în recurs nu sunt de stabilit fapte pentru verificarea și dovada cărora desbaterile orale, cu discuțiuni vii și deschise să aibe o utilitate reală, — ci, înaintea acestei Curți se pune numai chestiunea legalității deciziei atacate, ceea ce poate fi verificat de Curte pe baza motivelor de recurs și a memoriului intimatului, acte care, prin natura lucrurilor, se pot înfățișa cu mai multă precizie decât desbaterile orale prea dezvoltate și înlesnesc mai mult ca acestea judecata Curții. Apoi, această procedură, poate aduce mari înlesniri justițiabililor, domiciliati în părțile îndepărtate ale Țării, lăsând la facultatea lor de a se înfățișa pentru desbaterile orale ori de a preferi să fie judecați pe temeiul procedurii scrise.

Tot în scopul organizării unei proceduri mai simple și mai puțin costisitoare, va trebui să admitem sistemul după care odată ce motivele de recurs se găsesc întemeiate, Curtea de casatie pășeste la judecata afacerii pe temeiul constatărilor de fapt ale instanțelor de fond. Prin aceasta, Curtea nu se abate dela misiunea sa de a fi instanță supremă a dreptului, păzitoare a legalității și a menținerii unității de jurisprudență, căci tocmai în acest scop, ea examinează în prim loc și în principal temeinicia motivelor de recurs, — cari pun în discuțiune fie formele de procedură, fie modul de aplicatiune al legii la faptele cauzei, — așa că Curtea satisface misiunea sa prin rezolvarea problemelor de drept deduse în judecată și odată stabilit principiul juridic și senzul adevărat al dispoziției de lege în discuțiune, nu numai că nimic nu se opune, dar totul într-o dreaptă judecată și bună procedură indică că litigiul trebuie imediat terminat, aplicându-se astfel cum a fost interpretată de Curte la convenția și faptele constatate de instanța de fond, acestea intrând în domeniul cercetărilor sale exclusive. În acest mod se conciliază rațional menirea Curții de casatie cu interesele impricinatilor și ale justiției în general, cari reclamă ca recursurile ajunse înaintea acestei Curți, să fie soluționate, irevocabil, prin deciziunile sale, cu o egală autoritate atât în caz de respingerea recursului, cât și în caz de admitere și de casare a hotărârilor instanțelor de fond. Numai atunci casarea cu trimitere pentru o nouă judecată își are rațiunea, când ea are loc pentru vicii de procedură sub sancțiunea nulității, — ori sunt necesare în cauză noi verificări sau cercetări de fapte, cari ies din cadrul competenței și misiunii Curții de casatie, dar chiar în acest caz întocmai ca în ipoteza precedentă, în mod logic, soluțiunea acestei Curți asupra punctelor de drept în discuțiune, trebuie să se bucure de aceeași autoritate, să fie definitive și obligatorii pentru instanța de trimitere. Astfel numai, se poate pune un sfârșit proceselor și nesigurății inerentă drepturilor litigioase, atât de păgubitoare ordinii juridice, — cum și înlătura, în acest scop, nenumăratele casări cu trimiteri și retrimiteri pe la diferite instanțe, la cari dă loc sistemul complicat, greoi și foarte costisitor al legii organice actuale atunci când instanțele de fond rezistă la doctrina Curții de casatie, slăbind autoritatea judecății sale, și prestigiul justiției, — sau când înaintea instanțelor de tri-

mitere părțile au mijloace de apărare din respingerea cărora se deduc apoi noi motive de atac într'un recurs ulterior. În caz de casare cu trimitere, trebuie prevăzut că afacerea va fi trimisă tot la Curtea care a judecat sau după cazuri la Tribunalul a cărui sentință a fost casată pentru a se economisi părților cheltueli și străgănirile mari ce li se impun astăzi, cu mersul după casare prin alte localități: când hotărârea emană dela un Tribunal extraordinar sau o instanță specială, afacerea dacă comportă trimitere, va fi dată tot în judecata aceleiași instanțe, iar dacă cumva asemenea instanțe au încetat de a avea existența legală, afacerea va fi trimisă înaintea unei instanțe de drept comun cu rang corespunzător. Trimiterea la aceeași instanță de judecată, nu are nimic de extraordinar, de vreme ce și astăzi când Curtea dă un regulament de competență, deciziunea sa este obligatorie pentru instanța pe care o învestește cu judecata afacerii și tot astfel și în cazul unei a doua casări pentru aceleași motive, în secțiuni unite, când decizia este azi obligatorie. Sistemul expus a fost consacrat prin actuala lege de prelungire a contractelor de închiriere, care constituie un progres legislativ în această materie.

O unificare completă a legii Curții ar mai cere încetarea sistemului actual, după care un complet special, constituit de fapt în mod permanent, judecă afacerile din Ardeal și Bucovina; credem însă că acest lucru nu trebuie pripit și că, în interesul justiției, este bine de menținut încă, — până la unificarea legilor de fond — completul format de preferință cu consilieri mai cunosători ai legislației respective, după cum se exprimă decretul-lege care autoriză constituirea acestui complet, — pentru că este de necontestat că în acest mod, se asigură mai bine o judecată temeinică și expeditivă, ceea ce este de un interes esențial, întrucât fondul nu forma trebuie să primeze într-o bună organizare, chiar în materie de procedură judiciară. Să se prevadă însă, într-o eventuală lege de organizare a Curții, că într'un termen dat care ar putea fi de 6 luni după unificarea legilor de fond, completetele speciale pentru Ardeal și Bucovina vor înceta și recursurile repartizate prin lege, ca astăzi, între secțiunile Curții, vor fi judecate conform unei dispozițiuni regulamentare în acord cu avizul Curții, în șase sedințe pe săptămână, de complete alcătuite în fiecare secțiune pe baza unui calcul, cu alternarea consilierilor, în așa condițiuni, încât, înlăturând din ele sistemul permanenței de astăzi și, în compunerea acelor complete, în parte primenite, intrând, zilnic, noi colaboratori ai aceleiași secțiuni, s'ar putea astfel face operă comună de justiție, emanând dela secțiunea întreagă și evita deciziuni contradictorii pe cari le-ar putea da completele permanente sau secțiuni deosebite, în judecarea cărora s'ar da aceleași materii de drept sau chiar părți din ele dar cari prin legătura lor, pot pune în discuțiune reguli și principii de o aplicațiune generală. Sistemul acesta, poate apărea complicat și desigur nu păcătuiește prin simplitate, dar este, credem, singurul care, dând satisfacțiune intereselor serviciului de oarece permite șase sedințe săptămânale, fiecare consilier judecând în trei sedințe, înlătură în același timp mai ușor variațiunile în jurisprudență, rezultând din funcționarea a două complete permanente sau două secțiuni civile, a căror înființare altfel s'ar

impune din cauza mulțimei recursurilor, în deosebi la secțiunea I-a. Este adevărat, că la secția II-a și III-a a Curții, în urma unificării legilor de fond, s'ar putea alcătui complete permanente cari să judece materii deosebite, cum ar fi la secția II-a un complet să judece toate recursurile penale din întreaga țară și al doilea complet celelalte recursuri atribuite prin lege judecătii acelei secțiuni; — iar la secția III-a un complet ar putea judeca recursurile comerciale și cele în materie de contencios administrativ ca instanță de recurs conform noiei Constituții și al doilea complet ar judeca celelalte recursuri date în competența acelei secțiuni.

O astfel de repartitie ar obliga însă pe judecătorii unora din aceste complete să judece exclusiv materii speciale, restrângându-le mult activitatea științifică și în mod necesar provocând un spirit rutinar păgubitor din toate punctele de vedere și mai ales al progresului jurisprudenței. De aceea este preferabil ca și înălăuntrul acestor secțiuni după unificarea legislației, să se judece în modul cum ne-am permis a propune pentru secția I-a, adică după sistemul completelor constituite prin altemarea consilierilor din sânul fiecărei secțiuni.

Modificându-se legea Curții, fie în sensul arătat, pentru considerațiunile expuse, fie în alt mod, în orice caz, cu această ocaziune, vor trebui completate și puse în concordanță dispozițiunile art. 2 și 5 din lege, — privitoare la instanțele de judecată supuse jurisdicției Curții de casatie — cu dispoziția constituțională care declară dreptul de recurs de ordin constituțional, principiu a cărui aplicațiune în raport cu legile existente — în lipsa unei dispozițiuni transitorii — a dat loc la dificultăți deduse în judecata secțiunilor-unite.

Făcând, evident, abstracție de soluțiunea ce comportă dificultățile momentane, și privind lucrurile numai sub raportul unei reglementări viitoare, textul art. 2 din legea organică va trebui completat în sensul că sunt supuse jurisdicției Curții de casatie tribunalele ordinare, *cum și tribunalele extraordinare* sau orice instanță specială de jurisdicție. În adevăr, rezultă cu certitudine, din debaterile parlamentare că idea care a determinat dispoziția constituțională, privitoare la dreptul de recurs, a fost aceea de a împiedica ca prin legi ordinare să se ridice acest drept, găsit ca indispensabil pentru a asigura legalitatea hotărârilor judecătorești — și, aceasta, nu atât în afacerile deferite judecătii instanțelor de drept comun, pentru cari ridicarea dreptului de recurs nu se semnalează și nu era deci de temut ci în deosebi pentru afacerile date în judecata unor instanțe speciale cu mai puține garanții și cu restricțiuni între cari aceea a dreptului de recurs și prin urmare, a căror hotărâri reclamă imperios admiterea controlului puterii judecătorești. Este iarăși lămurit în debaterile parlamentare, în special prin declarațiunile formale ale raportorului legii în Adunarea deputaților și ale Ministrului de justiție, că pentru afacerile de mică importanță ori de ce instanță judecate, s'a păstrat competența Tribunalului de a judeca ca instanță de recurs, lucru pentru care s'a întrebuintat formula de recurs în casare, nu în casatie, spre a indica mijlocul legal de atac, nu instanța chemată a judeca; dar mai departe nimeni n'a pretins ca să se lase legiuitorului ordinar, posibilitatea de a crea în viitor, pe

lângă instanțe speciale autorizate de Constituție apoi și instanțe de recurs cari să controleze hotărârile acestor instanțe, — căci aceasta ar fi fost în vădită contradicție cu ideea de garanție a unei judecări legale ce stă la baza noului principiu că recursul este de ordin constituțional cum și cu existența unei singure Curți de casatie menită a asigura atât legalitatea cât și unitatea de interpretare a legii. De aceea, credem că completarea art. 2 din lege în sensul indicat corespunde în totul cu textul și cu spiritul articolului 103 al. ultim din Constituție.

Tot asemenea, este necesar să se prevadă în legea organică, procedura după care se va judeca de secțiunile-unite, constituționalitatea unei legi, tăgăduită, incidental, înaintea instanțelor de fond, mai ales că, după declarația raportorului Constituției la Cameră, chestiunea aceasta a făcut obiectul unei controverse în comitetul delegaților, cari, neputându-se pune de acord, s'a lăsat ca ea să fie reglementată printr-o lege ordinară. În această privință, nu împărtășim părerea ca instanța de fond față cu întâmpinarea unei părți că o lege invocată în cauză, ar fi anticonstituțională, va trebui totuși să continue judecata afacerii și să aplice acea lege, rămânând ca după judecata definitivă, pe cale de recurs, să se judece, în prealabil, de secțiunile-unite chestia constituționalității legii, — căci în acest sistem, se lasă în sarcina părții câștigătoare, căreia nu i se poate imputa nici o culpă, tot riscul unei pierderi de timp și de sacrificii însemnate materiale, cu o judecată zadarnică de ani de zile, în ipoteza posibilă, că în casatie s'ar decide că legea este în adevăr anticonstituțională.

Independent de aceasta, chestiunea constituționalității unei legi, — presupunând că ea se înfățișează sub o formă serioasă și discutabilă, — depășește interesele părților litigante, căci implică un conflict de ordin constituțional care atinge autoritatea și prestigiul legii cu repercusiune atât în relațiunile juridice în general cum și asupra ordinii în Stat, de unde urmează necesitatea ca incertitudinea și echivocul asupra unei probleme de o atare însemnătate să fie risipite cu un moment mai curând. Aceasta tocmai explică jurisprudența anterioară a acestei Curți care forțând, poate, principiile, a admis, conform de altfel concluziunilor ambelor părți litigante, ca această chestiune să poată fi dedusă direct, *omisso medio*, în judecata Curții de casatie.

De aceea credem preferabil, cu tot riscul unei amânări a procesului, din spirit de șicană, ca în ipoteza în discuțiune, să se prevadă în lege că procesul va fi suspendat cu corectivul însă ca dosarul să fie imediat trimis Curții de casatie care va judeca în secțiuni-unite, în cel mult două luni de zile, și în ipoteza că Curtea decide că legea este constituțională să oblige pe partea care din spirit de a târăgăni procesul a propus neconstituționalitatea ei, la toate cheltuielile de judecată dovedite, fără posibilitate de a le reduce, cum și la daune-interese către partea câștigătoare și al căror minim va fi suma reprezentând cheltuieli de judecată. Se va putea încă admite că atunci când Curtea va constata că apărarea aceasta a fost propusă cu vădit spirit de șicană și usurintă culpabilă întrucât constituționalitatea legii nu suferă cea mai mică îndoială, să poată obliga și pe avocatul care a propus-o ori care a susținut-o în casatie ca

să plătească în mod solidar daunele impuse părții ce a pierdut, ca o sancțiune justificată în drept pe o greșală gravă profesională. Ar putea fi aci o măsură cu caracter mai mult preventiv, dar eficace pentru scopul urmărit.

În fine modificarea eventuală a legii Curții în mod fatal va atrage înlăturarea dispozițiilor priitoare la contenciosul administrativ și înlocuirea lor, fie cu dispozițiile art. 74 din legea Curții dela 1910, când pentru întâia oară s'a desființat recursul direct în Casație în pricinile dintre particulari și Stat sau alte autorități publice, fie cu alte dispozițiuni corespunzătoare în această privință noiei Constituții.

Tot atunci va trebui rezolvată și controversa ivită asupra chestiunii de a se ști dacă dreptul de recurs prevăzut de art. 31, partea II, — în contra hotărârilor fie și nedesăvârșite sau actelor judecătorești pentru exces de putere și incompetență poate fi exercitat de orice parte interesată, sau numai de ministrul justiției prin procurorul general al acestei Curți. Printr'o jurisprudență constantă până la 1921, Curtea a decis că și părțile pot să se folosească de calea recursului pe temeiul dispozițiunii indicată, limitând însă mai ales în ultimele deciziuni, exercițiul acestui drept la cazurile când părțile nu au altă cale ordinară, cum ar fi apelul pentru repararea unei erori judecătorești, căci dacă au această cale, nu pot veni direct, „omisso medio” în casație, dar prin decizia din lunie 1921 dată în secțiuni-uniute, Curtea a revenit asupra jurisprudenței sale recunoscând că acest recurs excepțional aparține exclusiv ministrului de justiție prin procurorul general, în conformitate cu art. 36 din legea organică. Noua soluțiune a Curții implică, evident, că chestiunea este discutabilă și dat fiind importanța ei o lămurire prin lege ar fi binevenită. Împărtășim și acum părerea că legea trebuie precizată în sensul primei jurisprudențe, singura care garantează părțile în contra unor hotărâri sau acte arbitrare, căci se întâmplă multe cazuri de suspendare ilegală a unui proces, semnalate în deciziunile Curții, — prin jurnale neatacabile cu apel și în această situațiune, un asemenea jurnal fie el privit ca un simplu act judecătorec, fie ca o hotărâre, în tot cazul din moment ce nu este susceptibil de apel are un caracter definitiv și sub acest raport, independent de dispozițiunea în discuțiune este atacabil cu recurs chiar în sensul dispozițiilor art. 31, al. a și art. 33 din lege. Se înlesnește astfel recursurile în cazuri cu totul justificate de întrerupere a cursului justiției când controlul Curții este indispensabil spre a repara o eroare judiciară, ceea ce evident nu exclude ideea de a se lua măsurile expuse spre a se împiedica exercițiul abuziv al dreptului de recurs în general.

Încheind aceste observațiuni, vom adăoga că sub raportul organizării administrative, este nevoie de instituit un birou al Buletinului Curții în raport cu dezvoltarea care a luat-o lucrările sale, birou care grăbind publicarea deciziilor pe trecut și tot deodată printr'o publicare regulată a deciziilor Curții de casație aducând la cunoștința tuturor celor interesați interpretarea dată de Curte diferitelor dispozițiuni legale, îndeplinește un real serviciu în raporturile juridice, apoi servește

Curții ca mijloc informativ asupra deciziilor sale și prin aceasta înlesnește Curții desăvârșirea misiunii ce are de îndeplinit.

Accestea sunt, domnilor, modificările principale pe cari le credem necesare de adus în legea organică a acestei Curți și cari prin număr, cum și prin necesitatea justificării lor, au impus o dezvoltare mai întinsă decât ași fi dorit. Chestiunile de procedură judiciară practică nu oferă în general, interesul pe care îl înfățișează problemele din domeniul dreptului pur sau al principiilor cari cărmuiesc raporturile juridice de familie sau de interes în viața socială; cu toate acestea, regulile procedurii îndeplinesc un rol social tot atât de important ca și regulile dreptului privat și indemnitatea lor apare de îndată ce este vorba de condițiile în cari un drept nerecunoscut benevol poate să fie valorificat în justiție.

Dela modul cum legile de organizare și procedură sunt întocmite depinde siguranța și deci valoarea dreptului și de aceea am stăruit ca păstrându-se toată garanția unei bune și drepte judecăți, să se organizeze în acelaș timp o procedură simplă și expeditivă, căci o procedură prea complicată lipsește de scop și merge în contra rolului de protecție a dreptului, iar o procedură înceată, urmată de o justiție tardivă, anihilează beneficiile unei judecăți favorabile și echivalează cu relele unei injustiții.

Anul judecătorec este deschis!

JURISPRUDENȚA ROMANA

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA NOTARIAT

Audiența de la 4 Decembre 1924

Președenția D-lui M. I. Grădișteanu, judecător de ședință.

Inginer Vasile Alexandrescu cu Regina Casap.

DOTĂ. — ACȚIUNE ÎN RESTITUIRE. — NEEEXECUTAREA EL. — IPO-TECĂ LEGALĂ. — EXECUTARE. — ART. 1271 ȘI 1748 C. CIVIL.

Femeia, după trecerea unui an de la desfacerea căsătoriei, dacă n'a uzat de calea acțiunei principale prevăzute de art. 1271 și urm. c. civil, pentru restituirea dotei mobiliare garantată cu ipotecă legală, poate foarte bine, investind actul dotal cu formula executorie, să recurgă la calea execuțiunei silite, de oarece, dat fiind în sistemul legiuirei noastre afinitatea între caracterul ipotecei legale și al celei convenționale, urmează a se aplica ipotecei legale aceleaș norme ale executărei ca și pentru ipoteca convențională.

No. 303. — Respinsă ca neîntemeiată contestația făcută de inginer Vasile Alexandrescu, îndreptată contra executărei actului dotat aut. de Trib. Ilfov S. Notariat sub No 7509/919 la cererea intimatelor Regina Casap.

S'au ascultat d-nii avocați Octav T. Maiorescu pentru contestator și A. Davis pentru intimată.

Tribunalul,

Asupra contestației făcută de inginerul Vasile Alexandrescu cu petiția înregistrată la No. 45660 din 1924 îndreptată în contra executărei actului

dotal autenticat de acest Trib. sub No. 7509/919, transcris în registru de foi dotale sub ordonanța No. 284 919 înscris în registru de ipotece sub No. 2717 921 și investit cu formula executorie sub No. 718 924 cerută de Regina Casap, cu autorizația soțului său Al. Casap, cu petiția înreg. la No. 35341 din 1924.

Având în vedere actele și lucrările dela dosar, concluziunile orale și notele scrise ale părților,

Având în vedere că contestatorul Vasile Alexandrescu își susține contestația pe faptul că rău Trib. a acordat titlul executiv pe actul dotal, întrucât potrivit art. 1271 și urm. c. civ. soția despărțită are la dispozițiune acțiunea în restituțiune de dotă, și în nici un caz n'ar fi putut investi actul dotal cu formula executorie și porni urmărirea imobiliară.

Având în vedere că în fapt se constată următoarele :

Că, în anul 1919 contestatorul Vasile Alexandrescu a contractat o căsătorie cu intimata Regina Casap, primind ca dotă suma de lei 30.000 în numerar după cum rezultă din actul dotal aut. de acest Trib. sub No. 7509/919 și transcris la No. 284 919.

Că, în anul 1921 cu ordonanța No. 2717/919 s'a luat o inscripțiune ipotecară legală asupra părții indivize proprietatea contestatorului, din imobilul situat în București str. Tudose Strate și Abrud, pentru garantarea acelei dote de 30.000 lei.

Că, în urmă, căsătoria a fost disolvată prin divorț înscriindu-se la 15 Mai 1923 la Ofițerul stării civile din București hotărârea de despărțenie dintre contestator și intimată.

Că, la 25 August 1924, după trecere de mai bine de un an dela desființarea căsătoriei, de către intimata Regina Casap s'a cerut și obținut dela acest Trib. prin jurnalul No. 10323 924 investirea actului dotal, garantat cu ipoteca legală, cu formula executorie după care s'au făcut toate formele de urmărire pentru scoaterea imobilului în vânzare fixându-se și termen de vânzare pentru ziua de 2 Martie 1925.

Că, în contra acestei vânzări imobiliare silite s'a făcut de către V. Alexandrescu contestațiunea de față care tinde la anularea titlului executor și a tuturor actelor de urmărire făcute.

Că, astfel fiind, urmează a vedea, care este în sistemul codului nostru civil, caracterul ipotecei legale a femeii măritate în ceea ce privește normele ei de executare.

Considerând că prin art. 1748 c. civ. și urm. se indică că sunt 2 feluri de ipotece: ipoteca legală ce derivă în virtutea unei dispozițiuni speciale a legii și ipoteca convențională care ia naștere din convențiunea părților cu formele precise de lege și se face caracterizarea fiecăreia din aceste 2 categorii de ipotece, arătându-se cum își păstrează rangul și cum se sting, fără însă a se arăta nicăeri vre-o diferență de caracterizare executorie între ele.

Considerând că, în ceea ce privește ipoteca legală a femeii măritate în sistemul codului nostru civil, această ipotecă pentru a putea fi eficace, întocmai

ca și ipotecele convenționale, trebuie să fie înscrisă, adică să îndeplinească condițiunile de publicitate.

Considerând că de asemenea în sistemul codului nostru civil iarăși întocmai ca la ipoteca convențională, ipoteca legală a femeii măritate, pe lângă principiul publicității, mai trebuie să respecte și principiul specialității, ipoteca trebuind să fie luată în special asupra unui imobil bine determinat și pentru garantarea unei sume iarăși determinate.

Că, astfel, dat fiind afinitatea între caracterele lor în sistemul legiuierei noastre între ipoteca legală și ipoteca convențională, urmează a aplica ipotecei legale aceleași norme de executare ca și pentru ipoteca convențională.

Considerând că pentru a putea pune în executare și începe o urmărire pe baza unui act de ipotecă convențională, trebuie ca creanța garantată prin acel act solemn de ipotecă să fie liquidă și exigibilă, adică să fi ajuns la termenul stipulat de părți pentru a deveni executorie.

Considerând că, în speța de față a ipotecei legale a intimatei Regina Casap, creanța este liquidă, întrucât actul dotal pe baza căruia s'a luat inscripțiunea ipotecei legale de 30.000 lei asupra imobilului, proprietatea contestatorului, și pe baza căruia s'a început urmărirea imobiliară, constată datoria de 30.000 lei a contestatorului Vasile Alexandrescu către intimată.

Considerând deasemeni că deși nu există un termen de exigibilitate convenit de părți, creanța garantată prin ipoteca legală este totuși exigibilă, termenul de exigibilitate rezultând dela lege, un an dela desfacerea căsătoriei, după care termen fostul soț este dator a restitui dota mobilă.

Că, întrucât se constată că a trecut mai mult de un an dela desfacerea căsătoriei, este de netăgăduit că creanța garantată cu ipoteca legală a devenit exigibilă prin dispozițiunea legii.

Că, prin urmare, intimata Regina Casap după trecerea unui an de la desfacerea căsătoriei, întrucât pentru restituirea dotei mobiliare garantată cu ipoteca legală n'a uzat de calea acțiunei principale prevăzută prin art. 1271 și urm. din codul civil, a putut recurge la calea execuțiunei silite și astfel bine s'a investit actul dotal cu formula executorie și bine s'a făcut executarea și urmărirea pe baza acestui act.

Că, deci, contestațiunea de față este neîntemeiată și urmează a fi respinsă ca atare.

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător M. I. Grădișteanu, respinge contestațiunea.

M. I. Grădișteanu, C. Duma.

ERATA

În articolul „Unitatea naționalității în familie”, din numărul trecut, din eroare la copiat s'a trecut în rândul 18 din pag. 19, col. I *Borcher* în loc de *Brocher*, și în rândul 14, col. II aceeași pagină, este găsit în loc de: *găsește* că al doilea este...